

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 11S/60/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3018200177
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Radičová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3018200177.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. H. G., členov JUDr. T. U. a JUDr. G. J., L., v právnej veci žalobcu: T. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX L. XXX, t.č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody X. X. - W., proti žalovanému: Centrum právnej pomoci, kancelária Banská Bystrica, Skuteckého 30, 974 01 Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. sp. W. XXXXX/XXXX R. z.: XXXXX/XXXX zo dňa 11.05.2018 a rozhodnutia žalovaného č. sp. W. XXXXX/XXXX R. z.: XXXXX/XXXX zo dňa 15.05.2018, takto

rozhodol:

Krajský súd z r u š u j e rozhodnutie žalovaného č. sp. W. XXXXX/XXXX R. z.: XXXXX/XXXX zo dňa 11.05.2018 a rozhodnutie žalovaného č. sp. W. XXXXX/XXXX R. z.: XXXXX/XXXX zo dňa 15.05.2018 a vec v r a c i a žalovanému na ďalšie konanie.

Žalobcovi sa právo na náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa v rámci jednej správnej žaloby, doručenej Krajskému súdu v Trenčíne (ďalej aj „správny súd“) dňa 23.05.2018, domáhal preskúmania dvoch rozhodnutí žalovaného, ktorými bolo rozhodnuté o dvoch samostatných a vzájomne vecne nesúvisiacich žiadostiach žalobcu o poskytnutie právnej pomoci. Rozhodnutím č. sp. W. XXXXX/XXXX R. z.: XXXXX/XXXX zo dňa 11.05.2018 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie zo dňa 11.05.2018“) žalovaný nepriznal žalobcovi nárok na poskytnutie právnej pomoci vo veci, v ktorej žalobca zamýšľal podať civilnú žalobu proti Ústavu na výkon trestu odňatia slobody X. X. - W. pre porušenie jeho práva na súkromie z dôvodu nepovolenia mu častejšieho telefonovania na základe zamietavého a ničím bližšie neodôvodneného rozhodnutia riaditeľa ústavu na výkon trestu. Rozhodnutím č. sp. W. XXXXX/XXXX R. z.: XXXXX/XXXX zo dňa 15.05.2018 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie zo dňa 15.05.2018“) žalovaný nepriznal žalobcovi nárok na poskytnutie právnej pomoci v už prebiehajúcim konaní vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 14C/46/2017, o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom, kde žalovaným je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky.

2. Žalobca namietol, že vo veci rezultujúcej napadnutým rozhodnutím zo dňa 11.05.2018 sa jednalo výlučne o otázku právnú a preto žalobca nebol povinný predkladať dôkazy k právnej stránke veci. Skutkový stav bol preukázaný dostatočne, a to na základe žalobcom pripojených listinných dokladov (žiadosť žalobcu, stanovisko pedagóga k žiadosti, zamietavé rozhodnutie riaditeľa ústavu na výkon trestu). Žalovaný tým, že nárok na poskytnutie právnej pomoci nepriznal, vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci, pričom napadnuté rozhodnutie zo dňa 11.05.2018 je navyše nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov.

3. Vo veci rezultujúcej napadnutým rozhodnutím zo dňa 15.05.2018 žalovaný podľa žalobcu nepostupoval v súlade s ustanoveniami § 3 ods. 2, 4 a 5 a § 32 ods. 1 Správneho poriadku a tiež ustanovením § 10 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z.z. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/586/>> o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 327/2005 Z.z.“). Hoci žalobca žalovanému oznámil, že nemá možnosť predložiť mu kópiu podanej žaloby a žalovanému navrhol, aby si ju vyžiadal od Okresného súdu Banská Bystrica, žalovaný takto nepostupoval, kópiu žaloby si nezabezpečil a o jeho žiadosti rozhodol predčasne bez riadneho zistenia skutkového stavu, pričom za hodnotu sporu nesprávne určil sumu 20,- Eur, čo bola suma súdneho poplatku, na zaplatenie ktorého bol žalobca vyzvaný. Pritom položka č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, podľa ktorej bol žalobca vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku, upravuje súdny poplatok zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Okrem vady nedostatočne zisteného skutkového stavu veci vytkol žalobca napadnutému rozhodnutiu zo dňa 15.05.2018 aj vadu nepreskúmateľnosti.

4. K správnej žalobe sa na výzvu správneho súdu písomne vyjadril žalovaný. Správnu žalobu navrhol ako nedôvodnú zamietnuť. Vyjadril názor, že obe správnu žalobou napadnuté rozhodnutia žalovaného vychádzali z dôkladne zisteného skutkového stavu veci a majú oporu v príslušných právnych predpisoch. Keďže štát znáša náklady za poskytovanie právnej pomoci znevýhodneným osobám, nastavil podmienky, za ktorých bude táto forma právnej pomoci patriť, a to predovšetkým v snahe vylúčiť zneužívanie. Rozsah posúdenia zrejmej bezúspešnosti sporu ako jednej zo základných podmienok pri rozhodovaní o žiadosti o právnu pomoc je v kompetencii žalovaného a závisí od okolností konkrétneho prípadu. Uvedený právny názor artikuloval aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí vo veci sp. zn. 4Sžo/26/2015. Posúdenie otázky zrejmej bezúspešnosti sa nemá ponechať iba na tvrdení žiadateľa, čo bolo potvrdené aj rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 6Sžo/36/2011.

5. V konkrétnostiach k napadnutému rozhodnutiu zo dňa 11.05.2018 a k vysvetleniu v ňom aplikovaného právneho názoru žalovaný uviedol, že „v prípade bolo nesporné, že žalobca chce iniciovať súdne konanie v rámci správneho súdnictva v prípadoch, v ktorých už na základe bežného posúdenia skutkových okolností prípadu bolo zjavné, že ide o zjavne bezúspešné uplatňovanie práva.“

6. K napadnutému rozhodnutiu zo dňa 15.05.2018 žalovaný uviedol, že „z predložených listinných dokladov a tvrdení žalobcu, ktoré spolu so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci doručil Centru, je zjavné, že Okresný súd Banská Bystrica pod sp. zn. 14C/46/2017 uložil zaplatiť žalobcovi sumu 20 €. Na základe uvedeného preto Centrum pri posudzovaní nároku na poskytnutie právnej pomoci vychádzalo z preukázaných dokladov a tvrdení žalobcu, kde žiadal o určenie advokáta vo veci vedenej na OS BB, kde bol vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku s lehotou 10 dní. Za hodnotu sporu v zmysle ustanovenia § 6 ods. 1 písm. c) zákona č. 327/2005 Z.z. Centrum považovalo sumu 20 €.“ Nakoľko hodnota sporu neprevyšovala hodnotu minimálnej mzdy, žalobcovi nebol priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci.

7. Podľa § 190 Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) ak správny súd po preskúmaní rozhodnutia alebo opatrenia žalovaného dospeje k záveru, že žaloba nie je dôvodná, rozsudkom ju zamietne.

8. Podľa § 191 ods. 1 SSP správny súd rozsudkom zruší napadnuté rozhodnutie orgánu verejnej správy alebo opatrenie orgánu verejnej správy, ak

- a) bolo vydané na základe neúčinného právneho predpisu,
- b) ho vydal orgán, ktorý na to nebol zo zákona oprávnený,
- c) vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci,
- d) je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť alebo nedostatok dôvodov,
- e) zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci,
- f) skutkový stav, ktorý vzal orgán verejnej správy za základ napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia, je v rozpore s administratívnymi spismi alebo v nich nemá oporu,
- g) došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia alebo opatrenia vo veci samej.

9. Krajský súd v Trenčíne ako vecne a miestne príslušný správny súd preskúmal správnu žalobou napadnuté rozhodnutie a postup žalovaného v rozsahu a z dôvodov uvedených v správnej žalobe, vychádzajúc zo skutkového stavu v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia, viazaný rozsahu žaloby a žalobnými dôvodmi. Zistil, že žaloba bola podaná žalobcom vo veci, v ktorej nie je daná povinnosť zastúpenia advokátom, v zákonnej lehote, proti rozhodnutiu, ktoré je spôsobilým predmetom súdneho prieskumu v rámci správneho súdnictva. Po zabezpečení vyjadrenia žalovaného k správnej žalobe, jeho doručení žalobcovi, rozhodol o veci bez nariadenia pojednávania verejne vyhláseným rozsudkom, nakoľko účastníci konania o nariadenie pojednávania nežiadali a správny prejedanie veci na pojednávaní nepovažoval pre dosiahnutie účelu súdneho prieskumu za potrebné.

10. Z administratívneho spisu žalovaného sp. zn. W./XXXXX/XXXX správny súd pre účely súdneho prieskumu zistil, že dňa 01.03.2018 bola žalovanému doručená žiadosť žalobcu o poskytnutie právnej pomoci. Žalobca uviedol, že chce „podať občianskoprávnu (civilnú) žalobu proti ÚVTOS B. X. - W., ktorý mi neumožnil častejšie telefonovať, čoho som sa domáhal žiadosťou z 22.01.2018. Tento zásah (obmedzenie) do môjho práva na súkromie nie je odôvodnený a teda zjavne je už na prvý pohľad neoprávnený v zmysle čl. 8 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.“ Hodnotu sporu určil sumou 5.000,- Eur.

11. K žiadosti o poskytnutie právnej pomoci žalobca pripojil fotokópiu odôvodnenia svojej žiadosti o častejšie telefonovanie z ústavu na výkon trestu, vyjadrenie pedagóga a zamietavé rozhodnutie riaditeľa ústavu na výkon trestu o žiadosti. Žiadosť o častejšie telefonovanie zo dňa 22.01.2018 žalobca odôvodnil tým, že vzhľadom na vzdialenosť ústavu na výkon trestu, v ktorom vykonáva trest, od miesta bydliska jeho blízkych a tiež pre neschvaľovanie kontaktných návštev iným osobám, ktoré by ho chceli navštíviť, nemá preukázateľne dlhodobo žiadne návštevy, takže telefonický kontakt je v jeho situácii jedinou formou komunikácie s vonkajším svetom a rodinou s možnosťou viesť s blízkymi prirodzený rozhovor. Žalobca doplnil, že je dlhodobo zadržávaný v bezpečnostnom režime, ktorý ťažko psychicky znáša, preto telefonický kontakt s blízkymi žalobcovi napomáha udržiavať psychickú vyrovnanosť a súčasne pomáha aj jeho chorej matke. Vysvetlil, že telefonický kontakt podporuje rozvoj jeho pozitívnych osobnostných vlastností, sebaúctu, obmedzuje nepriaznivý vplyv väzenského prostredia a povolenie častejšieho telefonovania je preto v súlade s účelom trestu. Žalobca pripomenul, že jeho záujem o častejšie telefonovanie neodporuje žiadnemu spoločensky aprobevanému legitímnemu cieľu a jeho obmedzenie v žiadnom prípade nemôže byť nevyhnutné v demokratickej spoločnosti. Pedagóg ústavu na výkon trestu navrhol žiadosti žalobcu nevyhovieť. Vo svojom stanovisku uviedol, že žalobca pravidelne využíva možnosť telefonovať v zmysle § 23 ods. 3 písm. c) Ústavného poriadku pre odsúdených v Ústave na výkon trestu odňatia slobody X. X. - W., resp. žalobca ako zaradený do ústavu so stredným stupňom stráženia môže telefonovať v čase osobného voľna podľa vnútornej diferenciácie - diferenciálna skupina „C“ a oddiel s bezpečnostným režimom - 2-krát v kalendárnom mesiaci najviac 25 minút. Podľa pedagóga dôvody uvádzané žalobcom sú neopodstatnené, nakoľko má vytvorené štandardné podmienky pri uplatňovaní svojich práv, s prihliadnutím na zákonné obmedzenia vyplývajúce z jeho umiestnenia v cele s bezpečnostným režimom. Riaditeľ Ústavu na výkon trestu odňatia slobody X. X. - W. rozhodnutím zo dňa 24.01.2018 o žiadosti žalobcu o povolenie častejšieho telefonovania rozhodol tak, že žalobcovi nepovolil prideliť profil častejšie telefonovanie.

12. Žalovaný rozhodnutím č. sp. W. XXXXX/XXXX R. z.: XXXXX/XXXX zo dňa 11.05.2018 nepriznal nárok na poskytnutie právnej pomoci. V odôvodnení vymenoval doklady (listinné dôkazy) pripojené žalobcom k jeho žiadosti. Následne poukázal na ustanovenie § 27 ods. 1 zákona č. 475/2005 Z.z. o výkone trestu odňatia slobody v znení neskorších predpisov, podľa ktorého „odsúdený má právo najmenej dvakrát za kalendárny mesiac telefonovať v trvaní najmenej 20 minút v čase určenom v ústavnom poriadku prostredníctvom telefónneho zariadenia umiestneného v ústave najviac piatim blízkym osobám, ktorých meno, priezvisko, adresu a telefónne číslo uvedie vo svojej písomnej žiadosti. Riaditeľ ústavu môže v odôvodnených prípadoch povoliť odsúdenému telefonovať aj s inou ako blízkou osobou.“ Poukázal tiež na ustanovenie § 23 ods. 3 písm. c) Ústavného poriadku, podľa ktorého môže odsúdený telefonovať v čase osobného voľna podľa vnútornej diferenciácie - diferenciálna skupina C a oddiel s bezpečnostným režimom - 2-krát v kalendárnom mesiaci najviac 25 minút. Následne žalovaný uzavrel, že „nakoľko žiadateľ nepredložil Centru žiadne relevantné dokumenty, na základe ktorých chce podať civilnú žalobu, ide podľa názoru Centra o zrejmu bezúspešnosť sporu.“

13. Z administratívneho spisu žalovaného sp. zn. W./XXXXX/XXXX správny súd pre účely súdneho prieskumu zistil, že dňa 04.05.2018 bola žalovanému doručená žiadosť žalobcu o poskytnutie právnej

pomoci. Žalobca v rámci odôvodnenia svojej žiadosti okrem iného uviedol, že žiada „o určenie advokáta vo veci vedenej na OS B. Bystrica pod sp. zn. 14C/46/2017, kde som bol vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku s lehotou 10 dní, inak bude konanie zastavené - žiadam teda o predbežné poskytnutie právnej pomoci, aby mohol určený advokát zaslať do spisu bez meškania plnomocenstvo a aby sa mohlo vo veci konať.“ K žiadosti o poskytnutie právnej pomoci pripojil žalobca iba jeden listinný doklad (dôkaz), a to výzvu Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 25.04.2018 v právnej veci žalobcu T. T., proti žalovanému Ministerstvu spravodlivosti SR, o náhradu škody, vedenej pod sp. zn. 14C/46/2017, na zaplatenie súdneho poplatku vo výške 20,- Eur (položka č. 7 písm. a) Sadzobníka súdnych poplatkov) v lehote 10 dní od doručenia výzvy, s poučením o zastavení súdneho konania pre nezaplatenie súdneho poplatku.

14. Žalovaný rozhodnutím č. sp. W. XXXXX/XXXX R. z.: XXXXX/XXXX zo dňa 15.05.2018 nepriznal žalobcovi nárok na poskytnutie právnej pomoci. V odôvodnení rozhodnutia uviedol nasledovné: „Centrum disponuje len výzvou súdu, z ktorej je zrejmé, že za hodnotu sporu v zmysle ustanovenia § 6 ods. 1 písm. a) zákona č. 327/2005 Z.z. centrum považuje sumu 20 €. ...Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti je zrejmé, že hodnota sporu neprevyšuje hodnotu minimálnej mzdy, ktorá k dnešnému dňu predstavuje sumu 480,- €, preto nárok na poskytnutie právnej pomoci nie je možné priznať.“

15. Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z. fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak

- a) jej príjem nepresahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom 2) a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom,
- b) nejde o zrejmú bezúspešnosť sporu a
- c) hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčíslieť v peniazoch.

16. Podľa § 6 ods. 2 zákona č. 327/2005 Z.z. podmienky na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti podľa odseku 1 písm. a) a b) musí fyzická osoba spĺňať počas celého trvania poskytovania právnej pomoci.

17. Podľa § 8 zákona č. 327/2005 Z.z. pri posudzovaní zrejmej bezúspešnosti sporu centrum prihliadne najmä na to, či právo nezaniklo uplynutím času, či sa právo nepremlčalo a či je žiadateľ schopný označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, ktoré sú dôležité na zistenie skutkového stavu.

18. Podľa § 10 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z. konanie o nároku na poskytnutie právnej pomoci sa začína podaním písomnej žiadosti doloženej dokladmi preukazujúcimi skutočnosťami uvedené v žiadosti, ktorú podáva žiadateľ na tlačive. Doklady preukazujúce, že sa žiadateľ nachádza v stave materiálnej núdze, nesmú byť staršie ako tri mesiace. Žiadosť musí obsahovať meno a priezvisko žiadateľa, jeho trvalý alebo prechodný pobyt a rodné číslo. Na výzvu centra žiadateľ doplní v primeranej lehote určenej centrom ďalšie údaje a doklady týkajúce sa skutočností rozhodujúcich na posúdenie nároku na poskytnutie právnej pomoci, ktorá nesmie byť kratšia ako desať dní; centrum podľa možnosti zabezpečí doklady a iné potrebné údaje, ktorými disponujú štátne orgány, obce, notári a iné právnické osoby a fyzické osoby povinné poskytovať súčinnosť podľa tohto zákona.

19. Podľa § 3 ods. 2 Správneho poriadku správne orgány sú povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, zúčastnenými osobami a inými osobami, ktorých sa konanie týka a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy. Účastníkom konania, zúčastneným osobám a iným osobám, ktorých sa konanie týka musia správne orgány poskytovať pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpeli v konaní ujmu.

20. Podľa § 3 ods. 4 Správneho poriadku právne orgány sú povinné svedomite a zodpovedne sa zaoberať každou vecou, ktorá je predmetom konania, vybaviť ju včas a bez zbytočných prietahov a použiť najvhodnejšie prostriedky, ktoré vedú k správnenému vybaveniu veci. Ak to povaha veci pripúšťa, má sa správny orgán vždy pokúsiť o jej zmierne vybavenie. Správne orgány dbajú na to, aby konanie prebiehalo hospodárne a bez zbytočného zaťažovania účastníkov konania a iných osôb.

21. Podľa § 3 ods. 5 Správneho poriadku prvej vety rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci.

22. Podľa § 32 ods. 1 Správneho poriadku správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady na rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

23. Podľa § 46 Správneho poriadku rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

24. Podľa § 47 ods. 3 Správneho poriadku v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

25. Podľa čl. 8 bodov 1. a 2. Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov č. 1 až 8 každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydli a korešpondencie. Štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať okrem prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom a zločinosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo ochrany práv a slobôd iných.

26. Zo Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý je prílohou k zákonu SNR č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a o poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov, vyplýva, že položka č. 7a upravuje súdny poplatok zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom, pričom súdny poplatok bez ohľadu na hodnotu sporu je vo výške 20 Eur.

27. Po preskúmaní včas podanej správnej žaloby, písomných vyjadrení účastníkov konania a po oboznámení sa s obsahom administratívneho spisu č. sp. W. XXXXX/XXXX a administratívneho spisu č. sp. W. XXXXX/XXXX dospel senát správneho súdu k jednomyselnému záveru, že správna žaloba je dôvodná vo vzťahu k obom napadnutým rozhodnutiam.

28. Vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu zo dňa 11.05.2018 je sporným posúdenie, či v civilnej žalobe, ktorú pre porušenie čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (právo na súkromie) zamýšľa podať žalobca, je v intenciách daných ustanovením § 6 ods. 1 písm. b) a § 8 zákona o poskytovaní právnej pomoci možné konštatovať zrejmu bezúspešnosť sporu. Z nie ojedinelej rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky k tejto otázke vyplýva, že pre nenaplnenie požiadavky vyjadrenej ustanovením § 6 ods. 1 písm. b) zákona o poskytovaní právnej pomoci nestačí, že zrejmu bezúspešnosť sporu nie je možné vylúčiť, ale je nevyhnutné, aby bezúspešnosť sporu žiadateľa bola taká jednoznačná, že je zrejma už na základe zbežného posúdenia veci, resp. že táto zrejma bezúspešnosť „bije do očí.“ Ide napr. o situácie, ak už zo skutkových tvrdení žiadateľa je nepochybné, že mu vo veci nemôže byť vyhovené. V opačnom prípade ide len o možnú bezúspešnosť sporu, ktorá sama osebe nevylučuje žiadateľa z nároku na poskytnutie právnej pomoci podľa zákona o poskytovaní právnej pomoci (porovnaj napr. 5Sžo/11/2014, 10Sžo/349/2015, 10Sžo/4/2017).

29. Ustanovenie § 8 zákona č. 327/2005 Z.z. poskytuje žalovanému možnosť aplikovať tzv. správnu úvahu („centrum prihliadne najmä na...“). Správna úvaha vyjadruje určitý stupeň voľnosti rozhodovania správneho orgánu, ktoré mu umožňuje v medziach zákona prijať také rozhodnutie, aké uzná za najvhodnejšie, a to s prihliadnutím na konkrétne okolnosti rozhodovanej veci. V prípade žalovaného v pozícii správneho orgánu autoritatívne rozhodujúceho o priznaní, resp. nepriznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci umožňuje prihliadnúť aj na iné skutočnosti než príkladne uvedené v § 8 zákona č. 327/2005 Z.z., pre ktorých existenciu sa napokon rozhodne právnou pomoc žiadateľovi nepriznať. Správny orgán však vždy musí svoje rozhodnutie náležite odôvodniť, aby zodpovedalo kritériám ustanoveným v § 47 ods. 3 Správneho poriadku. Správnomu súdu v preskúmvanej veci chýba argumentačná prepojenosť medzi zisteným skutkovým stavom (tu ním je výpočet listinných dôkazov predložených žalobcom) a právnym záverom spočívajúcim v tom, že „žiadateľ nepredložil Centru žiadne relevantné dokumenty, na základe ktorých chce podať civilnú žalobu“, z čoho následne žalovaný

vyvodil, že tu ide o zrejmu bezúspešnosť sporu. Uvedenou holou konštatáciou bez toho, aby bolo zrejmé, na základe akých úvah sa k nej žalovaný dopracoval, prečo dôkazy predložené žalobcom vyhodnotil ako irelevantné, zaťažil napadnuté rozhodnutie zo dňa 11.05.2018 vadou nepreskúmateľnosti pre nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov. Správny súd pripomína, že ak sa žalobca rozhodol podať civilnú žalobu pre porušenie čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, pôjde o právnu otázku, na zodpovedanie ktorej ani v právnom režime riešenia tzv. predbežnej otázky žalovaný nie je zákonom č. 327/2005 Z.z. povolaný. Bude v kompetencii civilného súdu konajúceho o zamýšľanej žalobe žalobcu, či argumentáciu žalobcu posúdi ako spôsobilú privodiť mu úspech v ním iniciovanom súdnom konaní alebo nie. S poukazom na uvedené správny súd z dôvodu podľa § 191 ods. 1 písm. d) SSP napadnuté rozhodnutie žalovaného č. sp. W. XXXXX/XXXX R. z.: XXXXX/XXXX zo dňa 11.05.2018 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v ktorom o žiadosti žalobcu opätovne rozhodne a svoje rozhodnutie náležite odôvodní spôsobom nevykazujúcim prvky arbitrárnosti.

30. Aj vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu zo dňa 15.05.2018 dospel senát správneho súdu k záveru o potrebe jeho zrušenia najmä z dôvodu, že zistenie skutkového stavu žalovaným orgánom verejnej správy bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci (§ 191 ods. 1 písm. e) SSP). Žalovaný v predmetnej veci nepostupoval v intenciách citovaných ustanovení Správneho poriadku, t.j. najmä nezisťoval, použijúc najvhodnejšie prostriedky, ktoré vedú k správne vybaveniu veci, a v úzkej súčinnosti so žalobcom, skutkový stav v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie, dôsledkom čoho nebolo spofahlivé zistenie stavu veci a preto rozhodnutie žalovaného je potrebné považovať za vydané predčasne. Vychádzajúc z jediného listinného dôkazu, ktorý je súčasťou administratívneho spisu (výzva žalobcovi na zaplatenie súdneho poplatku), je možné v kontexte právnej argumentácie žalobcu konštatovať, že pri takto koncipovanej žiadosti žalobcu o poskytnutie právnej pomoci bolo nielen možnosťou, ale aj povinnosťou žalovaného dopytom na Okresný súd Banská Bystrica ustáliť niektoré ďalšie skutočnosti vyplývajúce zo žiadosti žalobcu. Inak by žalovaný nemohol dospieť k zrejme nesprávnemu záveru, že suma 20,- Eur je hodnotou sporu, ktorý vedie žalobca na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 14C/46/2017. Pritom 20,- Eur je sumou súdneho poplatku, na zaplatenie ktorého bol žalobca vyzvaný podľa položky č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorá upravuje jednotnú výšku súdneho poplatku v sume 20 Eur zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom bez ohľadu na to, v akej konkrétnej výške je petitom žaloby požadovaná náhrada škody.

31. Keďže bolo zistené, že výsledkom procesného postupu žalovaného vo veci sp. zn. W./XXXXX/XXXX bol nedostatočne zistený skutkový stav, žalovaný zaťažil správne konanie vadou vyvolávajúcou potrebu zrušenia napadnutého rozhodnutia žalovaného č. sp. W. XXXXX/XXXX R. z.: XXXXX/XXXX zo dňa 15.05.2018 z dôvodu podľa § 191 ods. 1 písm. e) SSP a tiež z dôvodu podľa § 191 ods. 1 písm. c) SSP, nakoľko v uvedenom prípade ide súčasne aj o vadu nesprávneho právneho posúdenia veci, keď správny orgán istej skutkovej okolnosti nesprávne priradil v procese aplikácie práva iný právny význam než v skutočnosti mala a z tejto nesprávne vyhodnotenej skutkovej okolnosti vyvodil nesprávne právne závery. V kontexte vyššie uvedeného právneho názoru správneho súdu bude úlohou žalovaného doplniť dokazovanie zadovážením si žaloby z konania vedeného pred Okresným súdom Banská Bystrica pod sp. zn. 14C/46/2017, v prípade potreby aj ďalších častí spisu, správne identifikovať hodnotu sporu a následne o žiadosti žalobcu opätovne rozhodnúť.

32. O trovách konania správny súd rozhodoval podľa § 167 ods. 1 SSP. V konaní úspešnému žalobcovi právo na náhradu trov konania nepriznal z dôvodu nepreukázania dôvodnosti tohto nároku.

33. Rozhodnutie senátu správneho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť, ktorú možno podať v lehote 1 mesiaca odo dňa doručenia tohto rozsudku na Najvyšší súd Slovenskej republiky prostredníctvom Krajského súdu v Trenčíne.

V kasačnej sťažnosti je potrebné uviesť všeobecné náležitosti podania podľa § 57 SSP, t.j. ktorému správne súdu je podanie určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka konania. Ďalej sa v kasačnej sťažnosti musí uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj,

kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 SSP sa podáva (ďalej len „sťažostné body“) a návrh výroku rozhodnutia (sťažostný návrh).

Kasačnú sťažnosť možno podľa § 440 ods. 1 SSP odôvodniť len tým, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že

- a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred krajským súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený krajský súd,
- f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j) podanie bolo nezákonne odmietnuté.

Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v § 440 ods. 1 písm. g) až i) SSP sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred krajským súdom.

Sťažostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Uvedená povinnosť neplatí, ak

- a) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 1 písm. c) a d) SSP,
- c) je žalovaným Centrum právnej pomoci.

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí správne súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Správny súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. K podaniu kolektívneho orgánu musí byť pripojené rozhodnutie, ktorým príslušný kolektívny orgán vyslovil s podaním súhlas.

Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší účastník konania dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, správny súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.